

NORMALKONTRAKT FOR OVERSETTELSER

Mellom ..... (oversetter)

og ..... (forlag)

er det inngått kontrakt om oversettelse av verket

..... (forfatter og tittel)

fra ..... til .....

Oversettelsen skal basere seg på verkets ..... utgave, utgitt år .....

I. LEVERING

Oversettelsen skal være levert forlaget som digital fil i dataformatet:

..... innen ..... (dag/måned/år).

Om ikke annet er avtalt benyttes Word som dataformat, i en versjon som er alminnelig brukt på tiden for avtaleinngåelsen.

II. HONORAR

Mot honorar som angitt iht. a) eller b) nedenfor overdrar oversetteren til forlaget enerett til én av følgende primærutnyttelser av oversettelsen, og gir forlaget førsterett til de to øvrige:

- Trykte utgaver
- Lydbøker (se pkt. 1.1 b)
- Elektroniske versjoner

a) kr. .... pr. 1000 tegn, medregnet mellomrom.

Omfangsberegning skjer ut fra den leverte oversettelsen, i dataprogrammet angitt i pkt. I, eller i Word.

b) et samlet beløp på kr.....

Om ikke annet er avtalt, utbetales honoraret med $\frac{1}{3}$ ved signering av kontrakten, $\frac{1}{3}$ ved levering av ferdig manuskript og $\frac{1}{3}$ når oversetteren har ført inn språkvask og faglige rettelser.

Dersom det er avtalt at oversetteren skal utføre tjenester utover vanlig oversettelse, skal type, omfang og betaling angis under pkt. III, særskilte bestemmelser.

III. SÆRSKILTE BESTEMMELSER (kryss av)

- Er ikke avtalt
 Er avtalt, se s. 2

Denne avtalen er underskrevet i to eksemplarer, ett til hver part.

....., den ..... , den .....

.....
Oversetterens underskrift

.....
Forlagets underskrift

SÆRSKILTE BESTEMMELSER

Her spesifiseres avtalevilkår som partene er enige om skal gjelde i tillegg til, og/eller i stedet for, vilkårene på side 3-6 i normalkontrakten.

Nevnte vilkår kan bare unntaksvis fravikes av oversetter og forlag, med mindre det fremgår av teksten at andre løsninger kan avtales.

Alle avvik fra normalkontraktvilkårene skal spesifiseres, med tydelig angivelse av hvilke(n) bestemmelse(r) som er fraveket.

....., den ..... , den .....

.....
Oversetterens underskrift

.....
Forlagets underskrift

Denne siden underskrives bare når partene har avtalt særskilte bestemmelser.

NORMALKONTRAKTSVILKÅR FOR OVERSETTELSER

Gjeldende fra 1. oktober 2006.

Vilkårene er fastsatt i forhandlinger mellom Den norske Forleggerforening (DnF) på den ene side og Norsk Oversetterforening (NO) og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFF) på den annen side.

1. OVERDRAGELSENS INNHOLD OG OMFANG

1.1 Primærutnyttelse

Oversetteren overdrar til forlaget enerett til én av følgende primærutnyttelser og gir forlaget førsterett til de to øvrige:

- a) primærutnyttelse i trykte utgaver
- b) primærutnyttelse som lydbøker (med lydbok menes opplesning som er utgitt, uten begrensning av hvilke lydbærende medier den omsettes i)
- c) primærutnyttelse som elektroniske versjoner

Grunnhonoraret, jfr. pkt. 6, gir bare enerett til én av disse primærutnyttelsene. Forlaget velger fritt om denne utnyttelsen skal være trykt utgave, lydbok eller elektronisk versjon.

1.2 Øvrige utnyttelser

Dersom forlaget også ønsker å bruke oversettelsen til andre utnyttelser enn den som ble valgt som primærutnyttelse, skal det betales tilleggshonorar etter satsene i pkt. 6. Forlagets førsterett til den aktuelle utnyttelsen konverteres til en enerett når tilleggshonoraret er betalt.

1.3 Gjenbruk

For allerede betalte utnyttelser kan forlaget fritt og uten betaling av nytt honorar benytte oversettelsen i nye opplag og/eller nye utgaver i løpet av utgivelsesåret + 5 kalenderår (36 måneder for elektroniske versjoner). Ønsker forlaget å lage nye utgaver og/eller nye opplag etter denne perioden, skal det betales gjenbrukshonorar i henhold til pkt. 6.

1.4 Melding til oversetteren

Oversetteren skal underrettes skriftlig når forlaget vil benytte seg av førsteretten til annen utnyttelse eller aktivere en ny gjenbruksperiode. Slik underretning skal skje på normalkontraktens bilag A eller B i rimelig tid før ny utnyttelse finner sted.

2. TILBAKEFALL

2.1 Generelt

Retten til utnyttelse medfører ingen plikt til offentliggjørelse. Hvis oversettelsen ikke er offentliggjort innen 5 år etter at manuskriptet ble levert, bortfaller likevel alle forlagets rettigheter til oversettelsen.

2.2 Oversettelser av verk som er opphavsrettslig beskyttet

Har forlaget mistet utgivelsesretten til originalverket, går alle rettigheter til oversettelsen tilbake til oversetteren, og denne kan på helt fritt grunnlag forhandle med en eventuell ny utgiver. Oversetteren skal på forespørsel få opplyst om forlaget fortsatt har utgivelsesretten.

2.3 Oversettelser av verk som ikke er opphavsrettslig beskyttet («falt i det friv»)

Oversetteren kan kreve at rettighetene til oversettelsen skal falle tilbake til oversetteren når verket er utsolgt og det er gått minst 10 kalenderår etter utløpet av den siste perioden forlaget betalte honorar for. Forlaget kan dog beholde rettighetene ved å utbetale gjenbrukshonorar etter bestemmelsene i pkt. 6. Forlaget skal ta sin avgjørelse senest 30 dager etter å ha mottatt skriftlig krav fra oversetteren.

2.4 Forlagets bearbeidelse

Selv om rettighetene til oversettelsen faller tilbake til oversetteren, kan verken oversetteren eller eventuell ny utgiver benytte forlagets redaksjonelle bearbeidelse og typografiske arbeid uten separat avtale med forlaget.

3. MANUSKRIFT

3.1 Tidsfrist

Forlag og oversetter skal avtale en tidsplan som sikrer et faglig forsvarlig arbeid. Fullstendig manuskript skal være innlevert til forlaget innen avtalt tidsfrist.

3.2 Endringer i verket

Hvis forlaget ønsker at oversetteren skal gjøre endringer i verket under oversettelsen (større forkortelser, bearbeidelse med tanke på norske forhold, lengre suppleringer, utarbeidelse av register m.v.) skal dette avtales på forhånd og honoreres separat. Oversetteren eller forlaget kan kreve at det i boken gjøres rede for hvem som har utført dette arbeidet.

Forlaget står ansvarlig overfor rettighetshaverne til originalverket for eventuelle redaksjonelle endringer som pålegges oversetteren eller som forlaget lar foreta i oversetterens tekst.

3.3 Forsinkelse

Oversetteren plikter å opplyse forlaget om en eventuell forsinkelse så tidlig som mulig.

Hvis forsinkelsen skyldes sykdom eller uforutsette og ekstraordinære omstendigheter, skal forlaget ta hensyn til dette, hvis ikke forlagets interesser derved blir skadelidende i urimelig grad. Ved innlevert sykemelding skal forlaget normalt forlenge tidsfristen tilsvarende sykemeldingsperioden.

Dersom oversetteren ikke overholder leveringsfristen, kan forlaget, hvis påminnelse i rekommandert brev ikke fører fram, heve kontrakten 14 dager etter at brevet er sendt. Forlaget har i slike tilfeller rett til å beholde og disponere over den delen av oversettelsen som er levert. Betaling for denne delen regnes ut fra delens omfang og graden av ferdigstillelse.

3.4 Sikring av manuskript

Oversetteren skal sikre manuskriptet gjennom sikkerhetskopiering og andre alminnelige forholdsregler, og skal oppbevare en digital kopi av manuskriptet til utgivelsen er skjedd.

4. FAGLIG OG SPRÅKLIG STANDARD

4.1 Norm

Oversettelsen skal være en stilistisk og innholdsmessig adekvat gjengivelse av originalverket, uten utelatelser eller forkortelser, med mindre annet følger av avtale iht. pkt. 3.2. Manuskriptet skal holde en faglig og språklig standard som ikke påfører forlaget merarbeid utover alminnelig god redaksjonell behandling.

4.2 Fristillelse fra kontrakt

Oversetteren skal uten ugrunnet opphold varsle forlaget dersom denne innser at oversettelsen ikke kan leveres etter den norm som kreves for oversettelsen. Begge parter kan i slike tilfeller be seg løst fra kontrakten. Partene kan avtale at forlaget beholder og disponerer over den delen av oversettelsen som er levert. Betaling for denne delen regnes ut fra delens omfang og graden av ferdigstillelse.

4.3 Forlagets kontroll av manuskriptet

Om forlaget mener at den mottatte oversettelsen ikke oppfyller normen, eller avviker vesentlig fra det som er avtalt, skal forlaget senest 30 dager etter å ha mottatt manuskriptet gi oversetteren anledning til å ta stilling til ankepunktene og foreta nødvendige endringer.

Mener forlaget ved ny gjennomlesning etter at endringene er foretatt at oversettelsen fremdeles ikke oppfyller normen, eller avviker vesentlig fra det som er avtalt, kan forlaget innen 14 dager heve avtalen. Manuskriptet kan da ikke utgis.

Alternativt kan forlag og oversetter avtale at forlaget ferdigstiller manuskriptet. Forlaget kan i slike tilfeller gjøre fradrag i oversetterens honorar for sine dokumenterte utgifter til omskriving, nødvendig faglig forbedring og øvrig merarbeid.

5. REDAKSJONELL BEHANDLING

5.1 Forlagets ansvar

Forlaget plikter å gi manuskriptet redaksjonell behandling i overensstemmelse med alminnelig god forlagspraksis.

5.2 Manusvask og/eller faglig granskning

Om ikke annet er avtalt, skal forlaget returnere en kopi av manuskriptet til oversetteren med påførte rettelser og forslag til endringer. Oversetteren skal så gis en rimelig frist for å ta stilling til foreslåtte endringer, og vederlagsfritt føre dem inn i det digitale manuskriptet.

Forlaget kan normalt ikke utgi oversettelsen med forlagets rettelser mot oversetterens skriftlige og saklige protest. Oversetteren kan ikke motsette seg endringer som skyldes faglig granskning av teksten. Dersom utgivelse likevel finner sted, kan ikke forlaget kreve at oversetterens navn knyttes til oversettelsen.

5.3 Utgivelsens tittel

Forlaget fastsetter utgivelsens tittel, etter å ha rådført seg med oversetteren.

5.4 Korrektur

Vanlig korrektur foretas av forlaget. Oversetteren har rett og plikt til å lese en korrektur på grunnlag av en av forlaget lest 1. korrektur. Oversetteren bør få minst 2 ukers forhåndsvarsel om når korrekturen kan ventes.

Forlanger oversetteren satsendringer i forhold til sitt eget manuskript, må disse ikke føre til at korrekturutgiftene overstiger 10 % av opprinnelig satspris. Eventuelle merutgifter kan forlaget kreve trukket av avtalt honorar. På den annen side skal oversetteren – hvis denne påføres ekstraordinært merarbeid som følge av mangelfullt arbeid fra forlagets side – ha honorar for dette merarbeidet. Oversetteren skal – hvis denne mener å ville bli påført slikt merarbeid – varsle forlaget på forhånd. De takster forlaget bruker for korrektur skal i så fall legges til grunn.

6. TILLEGGSUTNYTTELSE, GJENBRUK OG SEKUNDÆRUTNYTTELSE

6.1 Beregningsgrunnlag for tilleggshonorar

Honorar for tilleggsutnyttelse, gjenbruk eller sekundærutnyttelse beregnes av indeksregulert grunnhonorar. Med grunnhonorar menes det honoraret forlaget betalte oversetteren for oversettelsen. Eventuelle tilleggstenester skal ikke medregnes. DnF, NO og NFF utarbeider i fellesskap en indeks som skal brukes ved indeksreguleringen av grunnhonoraret fram til det nye utbetalingstidspunktet, jfr. *Avtale om normalkontrakt for oversettelser*.

6.2 Melding til oversetteren

Oversetteren skal varsles ved tilleggsutnyttelse, gjenbruk eller sekundærutnyttelse, se pkt. 1.4.

6.3 Oversetterens rett til å revidere oversettelsen

Har det gått lang tid siden første utgivelse, skal oversetteren gis anledning til å revidere oversettelsen, såfremt dette er praktisk gjennomførbart og ikke påfører utgiveren uforholdsmessige utgifter. Nødvendige språklige og stilistiske endringer for å bringe oversettelsen à jour med dagens språknorm, honoreres separat.

6.4 Honorar for tilleggsutnyttelse

- a) Dersom primærutnyttelsen var trykt utgave, betales følgende tilleggshonorar:
Lydbøker:	25 % av indeksregulert grunnhonorar
Elektroniske versjoner:	15 % av indeksregulert grunnhonorar
- b) Dersom primærutnyttelsen var lydbok, betales følgende tilleggshonorar:
Trykte utgaver:	25 % av indeksregulert grunnhonorar
Elektroniske versjoner:	15 % av indeksregulert grunnhonorar
- c) Dersom primærutnyttelsen var elektronisk versjon, betales følgende tilleggshonorar:
Trykte utgaver:	15 % av indeksregulert grunnhonorar
Lydbøker:	25 % av indeksregulert grunnhonorar

6.5 Honorar for gjenbruk

Ønsker forlaget å lage nye opplag eller nye utgaver etter perioden på utgivelsesåret + 5 kalenderår (for elektroniske versjoner gjelder en prøveperiode på 36 måneder), skal det betales gjenbrukshonorar til oversetteren etter følgende satser:

- a) Trykte utgaver: 10 % av indeksregulert grunnhonorar
- b) Lydbøker: 25 % av indeksregulert grunnhonorar
- c) Elektroniske versjoner: Avtales særskilt

Betaling av gjenbrukshonorar gir forlaget rett til å lage nye opplag og/eller nye utgaver av den aktuelle utnyttelsen innenfor en ny gjenbruksperiode som tilsvarer nytt utgivelsesår + 5 kalenderår (periode for elektroniske versjoner avtales særskilt). Det er ingen begrensning i hvor mange ganger forlaget kan forlenge sin rett til fortsatt utnyttelse ved å betale nye gjenbrukshonorarer, såfremt rettighetene til oversettelsen ikke har falt tilbake til oversetteren.

6.6 Honorar for sekundærutnyttelse

Dersom forlaget i egen eller andres regi ønsker å utnytte oversettelsen, helt eller delvis, i avis, blad, tidsskrift eller lignende skal oversetterens honorar normalt være 25 % av indeksregulert grunnhonorar på tiden for utnyttelsen. Ved slik utnyttelse skal oversetteren informeres om den aktuelle bruk.

6.7 Behovstrykk

Dersom oversettelsen ikke lenger er i alminnelig salg, og gjøres tilgjengelig av forlaget for behovstrykk (Print on demand) inngås særskilt avtale om honorar.

6.8 Serie- og verkutgivelse

For serie- og verkutgivelse inngås særskilt avtale om honorar.

6.9 Bokklubb

Betingelser for utnyttelse i bokklubb avtales mellom NO/NFF og den enkelte bokklubb.

7. FRIEKSEMPLARER

Oversetteren har krav på minst ett eksemplar av originalverket. Av den oversatte utgaven har oversetteren krav på 15 eksemplarer av første trykte utgave. For lydbøker mottar oversetteren 6 eksemplarer av første utgave. For elektroniske versjoner gjøres avtale om frieksemplarer eller fri tilgang til en offentlig tilgjengelig versjon i det enkelte tilfelle.

Forlaget leverer ett eksemplar til oversetter av hver nye utgave eller hvert nye opplag av trykte utgaver og lydbøker dersom oversetteren ber om det.

8. FORLAGETS RETT TIL OVERDRAGELSE

Forlaget har rett til å overdra sine rettigheter og plikter etter denne avtalen til annen juridisk eller fysisk person. Oversetteren skal underrettes skriftlig når overdragelse finner sted.

Dersom det foretas overdragelse av en oversettelse som er under arbeid, og oversetteren ikke har fått fullt oppgjør for oversettelsen, skal det resterende honorar betales av den virksomheten som får rettighetene til oversettelsen overdratt til seg. Det overdragende forlaget hefter for at fullt oppgjør til oversetteren finner sted.

9. MARKEDSFØRING

I markedsføringsøyemed i egen regi har forlaget anledning til å gjengi inntil 10 % av oversettelsen uten at dette kompenseres særskilt. Slik markedsføring kan gjøres i et hvilket som helst medium.

10. NAVNEANGIVELSE

Ved presentasjoner av oversettelsen i egen regi plikter forlaget i samsvar med god skikk å gjengi oversetterens navn på eksemplarer av verket. I omtale av verket i annonser, på markedsføringseksemplarer, i bokkataloger, i omtale på forlagets nettsider m.v. skal oversetterens navn tas med såfremt det er praktisk mulig.

11. VOLDGIFTSNEMND

Twister i forbindelse med punktene 2, 3, 4, 5 og 8 skal avgjøres av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer, hvorav én fra DnF, én fra NO eller NFF, og én fra Kulturdepartementets sakkyndige råd for åndsverk.